

ROTKO
LUCA D'ANDREA

TAMMI

LUCA D'ANDREA
ROTKO

Suomentanut
Leena Taavitsainen-Petäjä

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Sivun 17 säkeet ovat laulusta *Hellhound on My Trail*, tulkitsija Robert Johnson.

Lainauksen Robert Frostin runosta *Metsän reunassa lumisena iltana*

on suomentanut Ville Repo.

Lainauksen John Fanten romaanista *Tomu tietää* on suomentanut Juhana Rossi.

Lainauksen J. W. Goethen runosta *Keijujen kuningas* on suomentanut Otto Manninen.

Italiankielinen alkuteos *La sostanza del male* ilmestyi 2016.

Copyright © 2016 Luca D'Andrea

This edition published in agreement with Piergiorgio Nicolazzini Literary Agency (PNLA)

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Tammi 2017

Painettu EU:ssa

ISBN 978-951-31-9334-8

Alessandralle,
kompassilleni merteni myrskyissä

SISÄLLYS

<i>(We are) the Road Crew</i>	12
Vuorten sankarit	26
Pedon ääni	39
280 miljoonaa vuotta sitten	55
Lupauksia ja valheita	70
Bletterbachin verilöyly	80
<i>Saltner</i>	95
Huhtikuun 28. päivä vuonna 1985	108
Lily Bar	132
R:ltä maistuva kakku	145
<i>South Tyrol Style</i>	159
<i>Der Krampusmeister</i>	171
Yksitoista kirjainta ja kelkka	187
Melkein kaikki muuttuu	200
Tonttujen kuningas	223
Krününien sukutalo	237
Helmikuun ensimmäinen päivä	260
Paholaisen ateljee	288
<i>Jaekelopterus Rhenaniae</i>	310
Hulluuden väri	333
Puun surma	343
Yksi kuolee, toinen itkee	365
Kaksi salaliittolaista ja yksi lupaus	384

<i>Heart-Shaped Box</i>	405
Ampiaiset ullakolla	414
Totuus Bletterbachin verilöylystä	427
<i>The Thing</i> – ”se” jostakin	454
Isät	474
Pedon uumenissa	486
Ken ratsain ulkona yössä lie?	502
Yksi kirjain sateenkaaren päässä	532
Kiitokset	537

Siinä käy aina samalla tavalla. Ensin jään uumenista kuulu Pedon ääni, ja perässä seuraa kuolema.

Olin jäärailossa. Juuri tuollaiset railot tai rotkot olivat täynnä alppikiipeilijöitä, joilta olivat hiipuneet voimat, järki ja lopuksi elämän kipinä tuon saman äänen takia.

Osa minusta, elämellinen puoleni, jolle kauhun tunne oli tuttu, koska oli elänyt sen vallassa miljoonia vuosia, ymmärsi Pedon suihinää.

Viisi kirjainta: ”Häivy”.

En ollut varautunut Pedon ääneen.

Olin kaivannut edes pientä muistutusta jostakin kodikkaasta, jostakin inhimillisestä, joka kiskaisi minut pois jäätikön armottomasta yksinäisyydestä. Kohotin katseeni ylös railon pohjalta ja tähyilin taivaalle nähdäkseni EC135:n, Dolomiittien hengenpelastusjoukkojen helikopterin. Punaista siluettia ei näkynyt, taivas oli autio. Näin vain korkeuksiin aukeavan repaleisen kaistaleen häikäisevää sinistä.

Tuo näky musersi minut.

Aloin heijata itseäni eteen taakse, läähätin, energia lakasi virtaamasta veressäni. Olin yhtä yksin kuin Joona valaan vatsassa, seurani vain Jumala.

Ja Jumala murahteli: ”Häivy.”

Oli tuo kirottu syyskuun viidestoista päivä. Kello oli yhdeksäätoista yli kaksi, kun hyytävästä kylmyydestä vihdoin kajahti ääni, joka ei ollut lähtöisin Pedosta. Minua huhuili Manny punaisessa virkapuvussaan, jonka väri korostui keskellä tuota sokaisevaa valkeutta. Hän toisti nimeäni toistamasta päästyään samalla, kun vintturin kelautuva vaijeri laski häntä hitaasti minua kohti.

Viisi metriä.

Kaksi.

Hänen kätensä tunnustelivat ja silmänsä hakivat mahdollisia ruumiinvammoja, jotka selittäisivät käytökseni. ”Mitä? Miksi?” hän kysyi ainakin sata kertaa, mutta ei minulla ollut antaa vastauksia. Peto piti aivan liian kovaa ääntä. Se oli ruvennut ahmimaan minua kitaansa.

”Etkö sinä kuule sitä?” mumisin. ”Petoa...”

Olisin halunnut selittää Mannylle, että Peto, ikiaikainen jää, ei sietänyt ajatusta siitä, että sen uumenissa sykkisi jonkun lämmin sydän. Minun lämmin sydämeni. Mutta myös hänen sydämensä.

Kello oli kaksikymmentäkaksi minuuttia yli kaksi.

Tuolla hetkellä hämmästyksen ilme Mannyn kasvoilla vaihtui puhtaaksi kauhuksi. Vinssin vaijeri nosti häntä kuin sätkynukkeä. Hän singahti ylös. Helikopterin turbiinien pauhun sijaan kuului tukahtunutta huutoa.

Lopultakin.

Jumala karjahti. Lumivyöry hautasi alleen taivaan.

Häivy!

Silloin minä näin. Kun olin jäänyt yksin, näin ajan ja paikan tuolle puolen.

Näin pimeän.

Syvimmän pimeyden. Mutta en kuollut. Ehei, Peto vain leikki kustannuksellani. Se jätti minut henkiin. Peto, joka

oli alkanut kuiskia: ”Jäät luokseni ikuisiksi ajoiksi, ikuisiksi ajoiksi...”

Eikä se valehdellut.

Osa minusta on siellä yhä edelleen.

Mutta kuten tyttäreni Clara olisi sanonut hymy huulillaan, se ei ollut Ö, viimeinen kirjain sateenkaaren päässä. Tarinani ei vielä ollut lopussa, päinvastoin.

Neljä kirjainta: ”Alku”. Neljä kirjainta: ”Peto”.

Ihan niin kuin sanassa ”hätä”.

(We Are) the Road Crew

1.

Niin elämässä kuin taiteessa vain tosiasioilla on lopultakin merkitystä. Ja jos haluatte tietää, mitä tapahtui Eville, Kurtille ja Markukselle yön tunteina huhtikuun 28. päivänä vuonna 1985, on olennaisen tärkeää, että tiedätte kaiken myös minusta. Ei näet ole olemassa yksin vuotta 1985 ja Bletterbachin verilöylyä. Ei ole olemassa vain Eviä, Kurtia ja Markusta vaan myös Salinger, Annelise ja Clara.

Kaikki liittyy kaikkeen.

2.

Aina kello kaksikymmentäkaksi yli kahteen asti syyskuun 15. päivänä vuonna 2013 – siihen hetkeen asti, jolloin Peto oli ollut vähällä riistää elämäni – minusta oli puhuttu nousevan tähden toisena puolikkaana alalla, joka ei niinkään synnytä tähtiä vaan pikemmin pieniä tähdenlentoja tai tuhoisia kaasupurkauksia. Tarkoitin dokumenttifilmejä.

Mike McMellan, tuon nousevan tähden toinen puolisko, toisteli mielellään, että ennen lopullista tuhoa-kin saisimme aikaiseksi sellaisen leimahduksen, joka oli varattu vain sankareille, vaikka me olisimme olleet

meteoreja törmäyskurssilla Täydellinen fiasko -nimisen planeetan kanssa. Kolmannen oluen jälkeen julistin yhtyväni täysin hänen näkemykseensä. Ja jollei muuta, niin tarjosipa ajatus ainakin hyvän tekosyyntä tarttua kolpakkoon ja sanoa kippis.

Mike ei ollut vain bisneskumppanini. Hän oli myös paras mahdollinen ystävä, joka ihmisellä on elämässään onni kohdata. Hän oli raivostuttava, hän oli besserwisser, hän imi itseensä kaiken energian kuin musta aukko eikä hullukaan kestänyt hänen rasittavia pakkomielteitään. Puhumattakaan siitä, että hän saattoi piripäissään jankata loputtomiin jostakin täysin yhdentekevästä aiheesta. Mutta Mike oli myös ainoa todellinen taiteilija, jonka olen koskaan tuntenut.

Kun olimme vasta kaksi toisensa löytänyttä kyvynpuolikasta New Yorkin School of Cinematic Arts -elokuvakoulussa (Mike ohjaajalinjalla, allekirjoittanut käsikirjoituslinjalla) ja koko koulun vähiten coolit opiskelijat, Mike sai mullistavan oivalluksen. Hän tajusi, että jos jatkaisimme juoksuamme Hollywood-haaveiden perässä, lyttyyn lyötyinä ja persuksille potkittuina, meistä tulisi lopulta yhtä katkeria ja pitkäpiimäisiä kuin Calhounista, kirotusta professoristamme, jolla oli tapana ehdottaa oppilailleen: ”Sen kuin kutsutte minua Jerryksi.” Tämä entinen hippi oli nauttinut vielä enemmän kuin muut opettajat voidessaan vetää vessasta alas ensimmäiset kehitelmämme.

Miken oivallusta seurasi maaginen hetki. Koimme valaistumisen, joka vaikuttaisi ratkaisevasti elämämme kulkuun. Kohtaus ei eppisyydessään välttämättä ihan yltänyt Sam Peckinpahin elokuvien tasolle (”Lähdetään kuolemaan”, sanoo William Holden leffassa *Hurja joukko*,

ja Ernest Borgnine vastaa: ”Mikä jottei”), sillä mussuttimme juuri silloin ranskalaisia eräässä McDonald’sissa siipi maassa, kasvoillamme yhtä lannistunut ilme kuin karjalaumalla, joka on ajettu hampurilaisten valtakuntaan johtavalle maineikkaalle bulevardille. No, oli miten oli, tuo hetki oli silti ihmeellinen.

”Painu hevon perseeseen, Hollywood”, Mike uhoi. ”Jengi janoaa todellisuutta, elävää elämää, ei mitään tietokonegrafikkaa. Meillä ei ole muuta keinoa vastustaa tätä vittumaista *Zeitgeistia* kuin hylätä sepitelmät ja omistautua todellisuudelle. Vanhalle kunnan todellisuudelle, joka ei koskaan petä. Sataprosenttinen takuu.”

Kohotin kulmaani. *Zeitgeist?*

”Meistä kahdesta sinä olet se germaani.”

Äitini oli syntyjään saksalainen, mutta ei syytä huoleen, minusta ei lainkaan tuntunut siltä, että Mike olisi syrjinyt minua. Olinhan minä sentään varttunut Brooklynissa, kun taas hän tuli jostakin Keskilämmen perslävestä. Mutta jätetään genealogiset pohdinnat sikseen. Ne eivät olleet Miken pointti, vaan hän tahtoi sanoa tuona kaukaisena ja kosteana marraskuun päivänä, että minun pitäisi unohtaa käsikirjoitukseni (surkeat kyhäelmäni) ja ryhtyä sen sijaan tekemään dokumentteja yhdessä hänen kanssaan. Panisimme ajan raameihin, keskittyisimme erillisiin kohtauksiin ja rakentaisimme niiden pohjalta narraation, joka rullaisi A:sta Ö:hön Vladimir Jakovlevitš Propp -vainajan evankeliumin hengessä (jolle tarinat merkitsivät samaa kuin Jim Morrisonille paranoia).

Siitäpä vasta soppa syntyisi.

”Mike...” minä puuskahdin. ”Vain yksi ainoa ihmisporukka on kammottavampi kuin ne, jotka haaveilevat lyövänsä läpi elokuva-alalla: dokumentintekijät. Heillä on

National Geographicin vuosikertoja aina vuoteen 1800. Monilla heistä on esi-isiä, jotka kuolivat etsiessään Niilin lähteitä. Heillä on tatuoinnit ja kaulassa kašmirhuivit. Toisin sanoen, he ovat kusipäitä, mutta liberaaleja kusipäitä, ja siksi heillä on mielestään oikeus saada anteeksi kaikki syntinsä. Äläkä unohda vielä yhtä tärkeää näkökulmaa: he tulevat äveriäistä perheistä, jotka kustantavat heidän maailmanympärimatkojensa safarit.”

”Salinger, olet toisinaan varsinainen...” Mike pudisti päätään. ”Annetaan olla, mutta kuuntelehan. Nyt kaivattaisiin käsikirjoitusta. Vahvaa kässäriä dokumenttiin, joka räjäyttää pankin. Jostakin sellaisesta aiheesta, johon ihmiset ovat jo törmänneet, jostakin tutusta aiheesta, jonka me kaksi sitten esitämmekin täysin uudella ja erilaisella tavalla kuin mihin ihmiset ovat tottuneet. Alapa hieroa aivonystyröitäsi, ajattele ja...”

Uskokaa tai älkää, mutta sillä hetkellä nuo kaksi säällittävää runkkaria oivalsivat voivansa loihkia kultaiset vaunut vaikka maailman kummallisimmasta kurpitsasta. Sellainen nimittäin putosi suoraan syliini. En käsitä miten siinä niin kävi, mutta kun Mike tuijotti minua tuolla sarjamurhaajan pärställä ja kun päässäni vilisi miljoona eri syytä kieltäytyä ehdotuksesta, tunsin yhtäkkiä, kuinka aivoissani napsahti. Kovääninen ”klik” oli räjäyttää aivoni. Absurdi ajatus. Mielipuolinen. Häikäisevä. Idea oli niin älytön, että se saattaisi toimia saamarin hyvin.

Oliko olemassa mitään muuta yhtä sähköistävä ja seksikästä kuin rock’n’roll; mitään, jossa oli yhtä paljon muna?

Rockmusiikki oli miljoonien ihmisten uskonto. Se oli vyöryvää energiaa, joka yhdisti sukupolvet toisiinsa. Tällä planeetalla ei ollut ketään, joka ei olisi kuullut puhuttavan

Elviksestä, Hendrixistä, Rolling Stonesista, Nirvanasta, Metallicasta ja koko siitä kimaltelevasta karavaanista, joka edusti 20. vuosisadan ainoaa todellista vallankumousta.

Helppo nakki, vai mitä?

Kaikkea muuta.

Rock tarkoitti nimittäin myös mustiin pukeutuneita isoja ja vahvoja bodareita. Nuo äijät olivat kaapinkokoisia ja mulkoilivat kuin pitbullit ja saivat palkkansa siitä, että ajoivat tiehensä meidän kaltaisemme veijarit. Saman he olisivat tehneet ilomielin myös ilmaiseksi.

Kun yritimme ensimmäistä kertaa toteuttaa ideaamme käytännössä (Bruce Springsteen oli konserttikiertuetta edeltävällä lämmittelykeikalla Villagessa), minä selvisin parilla tönäisyllä ja muutamalla mustelmalla. Mikelle kävi pahemmin. Puolet hänen naamastaan näytti Skotlannin lipulta. Ja sokerina pohjalla: vähältä piti, ettei meistä tehty rikosilmoitusta. Springsteeniä seurasivat Whites Stripesin, Red Hot Chili Peppersin, Neil Youngin ja tuolloin maineensa huipulla olevan Black Eyed Peasin konsertit. Mustelmia kyllä saimme, filmimateriaalia tuskin nimeksikään. Meidän teki jo mieli luovuttaa.

Mutta juuri silloin rockin Jumala vilkaisi meidän suuntaamme, pani merkille surkuhupaisat ponnistelumme tehdä hänelle kunniaa, katsoi meitä hyvänsuovasti ja viitoitti tiemme menestykseen.

3.

Huhtikuun puolivälissä onnistuin haalimaan sekä itselleni että Mikelle keikan, avustaisimme konserttilavan pystyttämässä Battery Parkissa. Eikä lavalle nousisikaan mikä hyvänsä kokoonpano, vaan kaikkien aikojen kiistellyin,

diabolisin ja parjatuin bändi. Hyvät naiset ja herrat: Kiss.

Uurastimme tunnollisesti kuin muurahaiset, mutta heti kun muut duunarit olivat lopettaneet, piilouduimme suuren roskakasan taakse. Vaanimme siellä hissukseen kuin tarkka-ampujat. Ensimmäisten tummien limusiinien lipuessa paikalle Mike painoi REC-painiketta. Olimme seitsemännessä taivaassa. Suuri tilaisuutemme oli koitanut. Mutta kuten arvata saattaa, se päättyi pian mahlaskuun.

Gene Simmons putkahti näkövälle valtamerilaivan pituisesta limusiinista, oikoi selkäänsä ja käski lakeijoitaan irrottamaan palvotun lemmikkinsä hihnasta. Heti vapaaksi päästyään tuo pikku otus, kammottava valkoinen villakoira, jolla oli lucifermainen katse, alkoi räksyttää meidän suuntaamme kuin Robert Johnsonin laulussa mainittu helvetillinen metsästyskoira (*”And the day keeps on reminding me, there’s a hellhound on my trail. / Hellhound on my trail, hellhound on my trail”*). Vain kaksi loikkaa, ja rakki oli kimpussani. Se riiviö tähtäsi kaulasuoneeni. Karvapallo aikoi tappaa minut.

Huusin.

Silloin meihin tarrasi kiinni noin kaksitoistatuhatta riehuvaa raivopäätä, jotka olisivat esiintyneet edukseen kurkunleikkaajien Hall of Famessa. He potkivat ja pieksivät meitä, kunnes raahasivat meidät jämäkin ottein kohti uloskäyntiä ja uhkasivat syöttää meidät kaloille. He eivät toteuttaneet uhkaustaan. Sen sijaan he jättivät meidät piestyinä, nöyryytettyinä ja nääntyneinä roskien saartamalle penkille kelaamaan olotilaamme, joka oli varmaan samanlainen kuin epäonnisella Kelju K. Kojootilla. Siinä me kyhjötimme kykenemättä hyväksymään tappiota, korvissa konsertin hiipuvat kaiut. Kun viimeinenkin encore

oli päättynyt, seurasimme katseellamme väentungoksen harvenemista. Juuri samalla hetkellä kun teimme lähtöä palataksemme rotankoloomme ja kun joukko korstoja Helvetin enkelit -tyylin partoineen ja vankilakundin tatuointeineen alkoi lastata kaiuttimia ja äänentoistolaitteita bändin Peterbilteihin, rockin Jumala sattui kurkistamaan Valhallasta ja vinkkasi minulle tien.

”Mike”, mutisin. ”Olemme menneet ihan harhaan. Jos haluamme tehdä dokkarin rockista, siis oikeasta rockista, meidän pitää suunnata kamera konserttilavan taakse. Backstagelle, bisneskamu. Nuo äijät vasta rokkaavatkin.” Sitten lisäsin virnistäen: ”Eikä heihin päde tekijänoikeus.”

Nuo äijät.

Roudarit. Miehet, jotka tekevät likaiset työt. Miehet, jotka lastaavat kahdeksanakseliset rekat ja ajavat niitä maan yhdestä kolkasta toiseen, purkavat lastin, pystyttävät konserttilavan, huolehtivat tarpeistosta, odottavat show’n loppuun käsivarret rinnalle ristittyinä ja lähtevät sitten taas tien päälle. Kuten runossa sanotaan: ”On vastattava sanoistaan, saa uni jäädä vartomaan.”

Oi kyllä!

Sallikaa minun sanoa, että Mike oli aivan uskomaton. Valttinaan ruskeakielisuus ja houkuttimenaan rahakeot ja ilmainen julkisuus hän puhui ympäri erään puhkitylsistyneen kiertuepomon, joka antoi meille luvan kuvata parit otokset. Roudarit olivat kaikkea muuta kuin tottuneita moiseen huomioon ja he ottivat meidät vastaan ikään kuin olisimme aina kuuluneet kalustoon. Eikä siinä vielä kaikki: itse partaäijät suostuttelivat managerit ja juristit myöntämään meille luvan seurata heitä koko kiertueen ajan (siis heitä, ei bändiä – ja juuri tämä jokeri vakuutti pomot lopullisesti).

Näin näki päivänvalon dokumentti nimeltä ”Syntyneet hikoilemaan: roudarit, rocklavojen näkymättömät sankarit”.

Raadoimme Miken kanssa perseet ruvella, uskokaa pois. Kuusi viikkoa sekoilua, pääkipua, kaatokännejä ja hikoilua. Niiden päättyessä olimme tuhonneet kaksi televisiokameraa, saaneet monta ruokamyrkytystä ja yhden nilkan sijoiltaan (olin kavunnut asuntovaunun katolle, joka paljastui yhtä murenevaksi kuin keksi – selvin päin, voin vaikka vanhoa) sekä oppineet ääntämään *fuck you* kahdellatoista eri tavalla.

Materiaalin leikkaus kesti koko kesän, teimme sen neljänkymmenen asteen helteessä ilman ilmastointia ja skannasimme filmin sulamista vastaan taistelevaan monitoriin. Mutta syyskuun alussa vuonna 2003 (ihmeiden vuosi, jos sellainen olisi pakko valita) emme olleet ainoastaan saaneet dokumenttia valmiiksi, vaan olimme kaiken huipuksi tyytyväisiä lopputulokseen. Näytimme filmin eräälle Smith-nimiselle tuottajalle, joka oli nihkeänä suonut meille viisiminuuttisen, ”korkeintaan viisi minuuttia sitten”. Voitteko uskoa? Ei tarvittu kuin kolme minuuttia.

”*Factual*”, julisti Mister Smith, televisiokanavan Ylin Valtias. ”Kaksitoista jaksoa. Kaksikymmentäviisi minuuttia per jakso. Haluan, että lähetykset alkavat marraskuun alussa. Mitä luulette, onnistuuko?”

Hymyjä ja kädenpuristuksia. Tapaamisen loputtua löyhkäävä bussi vei meidät takaisin kotiin. Typertyneinä, päät vähän pyörällä me tarkistimme Wikipediasta, mitä hemmettiä *factual* oikein tarkoitti. Vastaus kuului: tv-sarjan ja dokumentin sekoitus. Toisin sanoen, meillä oli vajaat kaksi kuukautta aikaa koostaa kaikki alusta ja luoda oma *factualimme*. Mahdotontako?

Ja paskanmarjat.

Saman vuoden joulukuun ensimmäisenä päivänä *Roudareitten* ensimmäinen jakso esitettiin televisiossa. Katsojaluvut ponnahtivat kattoon.

Yhtäkkiä kaikki puhuivat meistä. Professori Calhoun otatutti itsestään valokuvan luovuttaessaan meille pystiä, joka oli kuin Dalín käsistä lähtenyt hirvitys, vaikka oli tosiasiaa ansioituneille opiskelijoille annettava tunnustus. Korostan: ansioituneille. *Roudareista* kohistiin blogeissa, *Roudareista* puhuttiin printtilehdissä. MTV teki *specialin*, jonka Ozzy Osbourne juonsi, mutta hän ei Miken suureksi mielipahaksi edes syönyt ohjelman aikana lepakkoa.

Ei elämämme silti ollut pelkkää ruusuilla tanssimista.

Maddie Grady *New Yorkerista* teki meistä hakkelusta tylsällä kirveellä. Märehdin kuukausikaupalla tuota viidentuhannen sanan mittaista juttua. *GQ* leimasi meidät misogynyneiksi. *Lifen* mukaan olimme misantrooppeja. *Vogue* julisti, että meissä henkilöityi X-sukupolven vapautuminen. Ja se vasta haavoittikin meitä kuolettavasti.

Jotkut verkkonörtit ottivat meidät maalitaulukseen ja syväanalysoivat työtämme niin pedantisti ja pitkäpiimäisesti, että he olisivat päihittäneet monella vaaksanmitalla itsensä *Encyclopaedia Britannican*. Myös internetissä, vitun virtuaalidemokratian tyyssijassa, alkoi kierrellä huhuja, jotka olivat puoliksi huvittavia, puoliksi huolestuttavia. Asioista perillä olevien tahojen mukaan Mike ja minä olimme koukussa heroiniin, speedballiin, kokaiiniin, amfetamiiniin. Roudarit olivat tutustuttaneet meidät vuoron perään Sodoman kaikkiin sataanyhteen syntiin. Kuvausten aikana toinen meistä oli siirtynyt manan majoille (”Mike, tässä väitetään, että sinä olet

kuollut.” ”Tässä väitetään, että toinen meistä on kuollut, miksi juuri minä?” ”Oletko tullut vilkaisseeksi lärviäsi, kamu?”).

Oma suosikkini oli kuitenkin huhu, jonka mukaan olimme panneet paksuksi yhden Pam-nimisen groupien (oletteko huomanneet? Groupiet ovat aina Pam-nimisiä) ja pakottaneet hänet tekemään abortin satanistiritissä, johon meidät oli vihkinyt Jimmy Page.

Vuosi vaihtui. Vuoden 2004 maaliskuussa Mister Smith allekirjoitutti meillä sopimuksen *Roudareitten* seuraavasta tuotantokaudesta. Maailma oli hyppysissämme. Mutta vähän ennen kuin dokumentin kuvaukset käynnistyivät, tapahtui jotakin, mikä löi kaikki ällikällä, etenkin minut itseni.

Minä rakastuin.

4.

Tuntuu oudolta sanoa näin, mutta kaikki oli ”Sen kuin kutsutte minua Jerryksi” Calhounin ansiota. Professori järjesti *Roudareitten* ensimmäisen osan erikoisnäytännön ja sen perään pakollisen keskustelutilaisuuden, joka oli tarkoitettu hänen oppilailleen. Keskustelu haiskahti ansalta, mutta Mike (joka ehkä toivoi saavansa tilit tasa-
tuiksi vanhan proffamme ja koko maailman kanssa) oli välttämättä halunnut antaa suostumuksensa, ja minä olin tyytynyt seuraamaan toveriani niin kuin aina, kun hän sai päähänsä jotakin.

Tuleva sydämeni valtiatar istui kolmannella rivillä, puolittain piilossa suunnilleen sataviisikymmentäkiloisen hyypiön takana, jolla oli samanlainen katse kuin Mark Chapmanilla (ihailija blogosfääristä, päättelin heti), Cal-

hounin pelätyssä luentosalissa numero 13. Jotkut New Yorkin elokuvakoulun opiskelijat olivat ristineet salin ”Fight Clubiksi”.

Näytännön päätyttyä juuri tuo ihrakasa kiiruhti avaamaan monisanaisen arkkunsa. Hän puhua paasasi kolmekymmentäviisi minuuttia, joskin hänen mahtipontisen puheenvuoronsa sisällön voi tiivistää seuraavasti: ”Paskaa siellä, paskaa täällä, paskaa kaupungin joka tiellä!” Lope-tettuaan hän pyyhkäisi tyytyväisenä suustaan noruvan kuolavanan, istuutui ja risti käsivartensa vatsansa päälle. Samalla hän mulkoili ympärilleen uhmakas ilme naamallaan, joka oli littana kuin pizza.

Olin juuri kaatamaisillani hänen niskaansa pitkän litanian poliittisesti epäkorrekteja huomautuksia, joiden kohteen olivat läskit pilkunnussijat, kun mahdoton tapahtui.

Kolmannella rivillä istuva vaalea tyttö pyysi puheenvuoroa Calhounilta, joka luovutti sen hänelle helpotuneena. Tyttö nousi (hän oli todella viehkeä ilmestys) ja kysyi hyvin voimakkaalla saksalaisella korostuksella: ”Haluaisin tietää, mikä on Neid-sanan tarkka vastine englanniksi.”

Purskahdin nauruun ja kiitin mielessäni rakasta *Muttiani*, joka oli peräänantamattomasti opettanut minulle omaa äidinkieltään. Yhtäkkiä arvoon arvaamattomaan nousivat kaikki ne lukemattomat tunnit, joiden aikana olin harjoittanut itseruoskintaa tökkimällä kieltäni hampaita vasten, aspiroinut vokaaleja ja sorautellut ärrää kuin suuhuni olisi jumittunut tuuletin.

”*Mein liebes Fräulein*”, aloitin. Samalla nautin täysillä kuullessani, kuinka salista alkoi kuulua samanlaista poksahtelua kuin uutenavuonna pullonkorkeista, kun opiskelijalauman silmät pullistuivat ulos kuopistaan heidän

**Suljetun vuoristokylän salaisuudet.
Totuus kirotun rotkon uumenissa.
Muukalainen, jolle visusti vaietusta murhasta
kehkeytyy piinaava pakkomielle.**

Jylhät vuoret kehystävät Luca D'Andreaan hypnoottista menestystrilleriä, joka valloittaa maailmaa Stephen Kingin ja Joël Dickerin jalanjäljillä.

”D’Andrea on todellinen mestari.”

LA STAMPA

	 9 789513 193348	
www.tammi.fi	84.2	ISBN 978-951-31-9334-8

